

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. H.**, bývajúcej vo S., **2/ M. R.**, bývajúceho vo S., **3/ A. P.**, bývajúcej v K., **4/ J. R.**, bývajúceho v B., proti žalovaným **1/ J. G.**, bývajúcemu vo S., **2/ Ing. M. B.**, bývajúcej v S., **3/ P. G.**, bývajúcemu v B., **4/ Mgr. M. G.**, bývajúcemu vo V., **o určenie rozsahu dedičstva**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp.zn. 8 C 1173/1998, o dovolaní žalovaného 4/ Mgr. M. G. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. marca 2008 sp.zn. 1 Co 37/2007 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a** .

Žalovaným náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Svidník rozsudkom z 27. novembra 2006 č.k. 8 C 1173/1998-101 určil, že poručiiteľka A. R., nar. X., zomrelá X. bola ku dňu svojej smrti spoluvlastníčkou podielu X. nehnuteľností zapísaných na LV č. X. a LV č. X. katastrálne územie V.. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaní 2/ až 4/ sú povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne náhradu trov konania žalobcom 1/ až 4/ po 4 559,-- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanému 1/ nepriznal náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom a žalobcovia nemajú právo na ich náhradu.

Na odvolanie žalovaného 3/ Krajský súd v Prešove rozsudkom z 13. marca 2008 sp.zn. 1 Co 37/2007 potvrdil prvostupňový rozsudok s výnimkou výroku o trovách konania medzi žalobcami a žalovanými 2/, 3/ a 4/. Zrušil rozsudok vo výroku o trovách konania medzi žalobcami a žalovanými 2/, 3/ a 4/ a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom prvostupňovým súdom a jeho

právnymi dôvodmi. Uviedol, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že poručiiteľka A. R. ku dňu svojej smrti vlastnila sporný spoluvlastnícky podiel nadobudnutý dedením po manželovi M. R.. Žalovaný 3/ ničím právne významným nespochybnil postavenie pozemnoknižného spoluvlastníka M. R. ako manžela nebohej A. R. a otca žalobcov. Preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v potvrdzujúcej časti podal dovolanie žalovaný 4/. Dovolateľ neuviedol, na základe akých ustanovení O.s.p. podáva dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Z obsahu dovolania však vyplýva, že namietal vadu podľa § 237 písm.f/ O.s.p. a nesprávne zistený skutkový stav a následne nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že nebohý M. R. nebol nikdy zapísaný ako spoluvlastník nehnuteľnosti v zápise č. 13 pre katastrálne územie V.. Z výpisu z pozemnoknižnej vložky č. X. pre katastrálne územie V. vyplýva, že zapísaný vlastník M. R. nie je totožný s M. R. narodeným X.. Zapísaní spoludedičia nie sú a ani nikdy neboli v rodinnom príbuzenstve s nebohým M. R., ktorí nadobudli dedičstvo v roku 1929 a 1941. Dovolateľ ďalej namietal postup súdu v konaní, keď mu doposiaľ nebola doručená žaloba a rozsudok prvostupňového súdu. Namietal postup Krajského súdu v Prešove, ktorý vo veci konal a rozhodol, napriek tomu, že sa na pojednávanie riadne a včas ospravedlnil. Z uvedených dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a konanie „zastaviť“.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu žiadali dovolanie zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Rozsudok dovolacieho súdu vo vyhovujúcom výroku je rozsudkom potvrdzujúcim, ktorý nevykazuje znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. (odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania) a prípustnosť dovolania nemožno vyvodit' ani z ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p., keďže dovolací súd vo veci nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu dovolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.

So zreteľom na žalovaným 4/ tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm.f/ O.s.p. významná ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré

mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalovanému neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov. Odňatie možnosti pred súdom konať nemožno vidieť v právnych záveroch, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Ustanovenie § 237 písm.f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm.f/ O.s.p., pretože súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné právo účastníka.

Dovolací súd sa zaoberal dovolateľom vytýkanými vadami konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žaloba bola podaná proti žalovanému V. G., právnemu predchodcovi žalovaných. Pôvodný žalovaný zomrel, do konania vstúpili ako jeho právni nástupcovia žalovaní 1/ až 4/.

Súd prvého stupňa správne postupoval, keď v zmysle ustanovenia § 107 ods. 1 a 3 O.s.p. ďalej pokračoval v konaní s dedičmi po pôvodne označenom žalovanom.

V ďalšej časti dovolania žalovaný 4/ namietal odňatie možnosti konať pred súdom spočívajúcej v tom, že odvolací súd konal bez jeho prítomnosti, napriek tomu, že sa na pojednávanie riadne ospravedlnil.

Krajský súd v Prešove termín pojednávania určil na 13. marca 2008. Žalovaný 4/ prevzal termín pojednávania 3. marca 2008. Dňa 7. marca 2008 podal na poštu ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní, doručené súdu 10. marca 2008. Svoju neúčasť ospravedlnil práceneschopnosťou. K ospravedlneniu nepredložil žiaden doklad preukazujúci práceneschopnosť a tento nedoložil ani v priebehu ďalšieho konania.

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejsť v neprítomnosti takého účastníka.

Účastník má právo, aby jeho vec bola prejednaná v jeho prítomnosti (čl. 48 ods. 1 Ústavy SR). Ustanovenie § 115 O.s.p. ukladá súdu, aby na nariadené pojednávanie predvolal účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná. Potom je na účastníkovi, či svoje právo využije alebo nie.

Vážnosť dôvodu v žiadosti o odročenie pojednávania posudzuje súd vždy v súvislosti s ďalšími právne a skutkovo významnými skutočnosťami (zákon nevylučuje, že súd so zreteľom na tieto skutočnosti dospeje k záveru, že v žiadosti uvádzaný dôvod nie je dôležitý). Choroba účastníka konania musí byť preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou, čo je dôležitým dôvodom na odročenie pojednávania. Ak účastník konania v žiadosti o odročenie pojednávania nepreukáže ním tvrdený dôvod jeho žiadosti, postup súdu, ktorý uskutoční pojednávanie v neprítomnosti účastníka konania nie je v rozpore s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. Na odvolacie pojednávanie k žiadosti o odročenie pojednávania nepredložil žiaden relevantný dôkaz preukazujúci jeho práceneschopnosť. Ospravedlnenie neprítomného účastníka na pojednávanie nie je bez ďalšieho aj žiadosťou o odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. Tým, že oba sudy pojednávali v neprítomnosti žalovaného, neodňali mu možnosť konať pred súdom a jeho dovolanie v tejto časti nie je dôvodné.

Posledný dovolací dôvod namietaný žalovaným 4/ bolo nedoručenie rozsudku súdu prvého stupňa. Rozsudok bol žalovanému riadne doručovaný, v odbernej lehote si zásielku nevyzdvihol na pošte. Súd s ním ako s účastníkom konania riadne konal (ako účastník konania mal možnosť sa vyjadrovať k vykonaným dôkazom, navrhovať dôkazy, pričom túto možnosť ani raz nevyužil, pretože sa nezúčastňoval súdnych pojednávani). Preto uvedená námietka žalovaného nemá za následok splnenie hypotézy ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p.

Nakoľko v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a neboli zistené ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaného 4/ je neprípustné a preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.). Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Dovolací súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože žalobcom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. júna 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová